

Asia: VN/28937/2021

Työryhmän mietintö pienten riita-asioiden menettelystä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ulosottolaitoksen keskushallinto (valtakunnanvoudin kanslia) on aiemmin oikeusministeriön laatimasta arviomuistiosta antamassaan lausunnossa pitänyt tavoitteita alentaa riita-asioiden oikeudenkäyntikuluja, nopeuttaa tuomioistuinprosessia ja madaltaa kynnystä taloudellisilta intresseiltään pienempien riita-asioiden viemiseksi tuomioistuimen ratkaistavaksi kannatettavina. Nyt työryhmämietinnössä pienten riita-asioiden menettely on rajattu koskemaan huoneenvuokra - asioita, mukaan lukien hädöt. Tavoite parantaa oikeuden saatavuutta huoneenvuokraa ja häätöä koskevissa riita-asioissa mietinnössä esitetyin tavoin on kannatettava.

Työryhmämietinnössä on arvioitu uudistuksen viranomaisvaikutuksia. Pienten riita-asioiden menettelyn arvioidaan jonkin verran kasvattavan käsiteltävien asioiden määriä käräjäoikeuksissa ja selvää on, että myös ulosotossa täytäntöönpantavien häätöjen määrät tulevat uudistuksen myötä vastaavasti kasvamaan. Työryhmämietinnössä ulosoton osalta vaikutuksia on arvioitu ulosotossa vireillä oleviin suuriin asiamääriin verraten johtopäätöksiin, ettei uudistuksella tule olemaan juurikaan käytännön vaikutuksia ulosoton työmääriin, eikä uudistus näin aiheuttaisi tarpeita ulosoton lisäresursseille. Tältä osin valtakunnanvoudin kanslia kuitenkin toteaa, että täytäntöönpanotoimituksena häätö vie paljon ulosottomiehen työaikaa ja sitoo merkittävästi ulosoton resursseja.

Häätö on tapahtuma, jossa voimakkaasti puututaan yksilön perusoikeuksiin. Häätöä koskeva ulosottosäntely edellyttää ulosottomenettelyltä huomattavaa henkilötyötä, jota ei ole mahdollista automatisoida tai muutoin tehostaa. Häätö kuuluu ulosottomenettelyn toimenpideasioihin, jotka edellyttävät normaalisti useita käyntejä häätökohteessa. Häädöt ovat työturvallisuuden kannalta nousseet erityistä varautumista edellyttäviksi toimenpiteiksi, joissa yhä useammin tarvitaan poliisilta virka-apua turvaamaan asiaan osallisten turvallisuutta.

Julkisen talouden yhä kiristyvässä määrärahatilanteessa, ja jo tällä hetkellä ulosotossa olevien häättöasioiden määrien kasvun vuoksi, häättö on Ulosottolaitoksessa tunnistettu täytöntöönpanoasiaksi, joiden määriä pitäisi saada niiden vaatiman työmäärän vuoksi laskuun, jotta Ulosottolaitos pystyisi yhä pienevin resurssein hoitamaan sille laissa säädettyt tehtävät ulosoton asianosaisten oikeusturvaa vaarantamatta. Ulosottolaitos onkin pyrkinyt esimerkiksi yhteistyössä suurten vuokranantajien ja asiaan liittyvien viranomaisten kanssa löytämään ennalta estäviä keinoja siihen, että häättöjen määrää saataisiin alennettua.

Pienten riita-asioiden menettelyn myötä häättöasioiden määrien voidaan kuitenkin arvioida ulosotossa kasvavan. Työryhmämietinnössä esitetyn vastaisesti valtakunnanvoudin kanslia toteaa, että uudistus aiheuttaa tarpeen arvioida Ulosottolaitoksen riittäviä resursseja.

Valtakunnanvoudin kanslialla ei ole muuta lausuttavaa työryhmämietinnöstä.

Johtava hallintovouti Tommi Talvitie

Talvitie Tommi
Ulosottolaitos / valtakunnanvoudin kanslia